

Torstai 16. syyskuuta 2021

P9_TA(2021)0387

Suunnitelmat ja toimet, joilla vauhditetaan siirtymistä innovointiin ilman eläinten käyttöä tutkimuksessa, lakisäätisessä testauksessa ja koulutuksessa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 16. syyskuuta 2021 suunnitelmista ja toimista, joilla vauhditetaan siirtymistä innovointiin ilman eläinten käyttöä tutkimuksessa, lakisäätisessä testauksessa ja koulutuksessa (2021/2784(RSP))

(2022/C 117/08)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 13 ja 114 artiklan,
- ottaa huomioon tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta 22. syyskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/63/EU ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) ja Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta 18. joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH-asetus) ⁽²⁾,
- ottaa huomioon kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta 21. lokakuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 ⁽³⁾,
- ottaa huomioon biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä 22. toukokuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 528/2012 ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon kosmeettisista valmisteista 30. marraskuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1223/2009 ⁽⁵⁾,
- ottaa huomioon 3. toukokuuta 2018 antamansa päätöslauselman kosmetiikkaa koskevasta yleisestä eläinkoekiellosta ⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon 15. maaliskuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät aiheesta ”Unionin kestävä kemikaalistrategia: tulosten aika” (6941/21),
- ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission vuoden 2019 kertomuksen Euroopan unionin jäsenvaltioissa vuosina 2015–2017 tieteellisiin tarkoituksiin käytettyihin eläimiin liittyvistä tilastoista (COM(2020)0016),
- ottaa huomioon 30. syyskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten” (COM(2020)0628),
- ottaa huomioon 25. marraskuuta 2020 annetun komission tiedonannon Euroopan lääkestrategiasta (COM(2020)0761),
- ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma” (COM(2019)0640),
- ottaa huomioon 27. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Euroopan h-hetki: korjaamalla ja kehittämällä parempaa seuraavalle sukupolvelle” (COM(2020)0456),

⁽¹⁾ EUVL L 276, 20.10.2010, s. 33.

⁽²⁾ EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1.

⁽³⁾ EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL L 342, 22.12.2009, s. 59.

⁽⁶⁾ EUVL C 41, 6.2.2020, s. 45.

Torstai 16. syyskuuta 2021

- ottaa huomioon 10. heinäkuuta 2020 antamansa päätöslauselman kestävyttä edistävästä kemikaalistrategiasta ⁽⁷⁾,
 - ottaa huomioon erityiseurobarometrin 340 tieteestä ja teknologiasta,
 - ottaa huomioon toisen väliraportin Euroopan tulevaisuutta koskevasta verkkokokoumisesta ja kansalaiskeskustelujen ja kansalaisten kuulemisten keskeiset päätelmät,
 - ottaa huomioon 3. kesäkuuta 2015 annetun komission tiedonannon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Stop Vivisection” (C(2015)3773),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa direktiivissä 2010/63/EU vahvistetaan lopulliseksi tavoitteeksi ”korvata elävillä eläimillä – – tehtävät toimenpiteet kokonaisuudessaan heti, kun se on tieteellisesti mahdollista”, ja korostetaan, että eläinten käyttöä tällaisiin tarkoituksiin olisi harkittava vain, kun ei ole käytettävissä vaihtoehtoisia menetelmiä, joissa ei käytetä eläimiä; panee kuitenkin merkille, että vuodelta 2018 olevien viimeisimpien tietojen perusteella tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten kokonaismäärä on muuttunut vain vähän sitten direktiivin voimaantulon;
- B. toteaa, että direktiivissä edellytetään avoimuutta eläinten käytöstä tieteellisiin tarkoituksiin ja sitä sovelletaan eläinten käyttöön kaikilla aloilla perustutkimuksesta soveltavaan tutkimukseen, lääkkeiden kehittämiseen ja kemikaalien turvallisuustestaukseen; toteaa, että avoimuus on edelleen puutteellista; ottaa huomioon, että kaikki jäsenvaltiot ovat saattaneet direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään ja että kaikkien alakohtaisten säädösten, kuten lääkkeitä, elintarvikkeita tai kemikaaleja koskevien säädösten, on oltava sen tavoitteiden mukaisia, mikä tarkoittaa, että eläviä eläimiä pitäisi käyttää vain silloin, kun saatavilla ei vielä ole soveltuvia vaihtoehtoisia menetelmiä; toteaa, että yhdenmukaistaminen on tarpeen ihmisten ja eläinten terveyden sekä ympäristön suojelemiseksi;
- C. toteaa, että osaksi tähän mennessä suoritettujen eläinkokeiden ansiosta on saavutettu edistystä kehitettäessä hoitoja ihmisten sairauksiin, lääkinnällisiä laitteita, anestesia-aineita ja turvallisia rokotteita, myös koronavirustautia vastaan, ja että eläinkokein on edistetty myös eläinten terveyttä;
- D. ottaa huomioon, että vuonna 2017 eläinten käytöstä tieteellisiin tarkoituksiin raportoitiin 9,58 miljoonaa kertaa; ottaa huomioon, että eläimiä käytettiin yleisimmin tutkimukseen (69 prosenttia) ja sen jälkeen lainsäädännön vaatimusten täyttämiseksi (23 prosenttia) ja rutiiniutuotantoon (5 prosenttia); toteaa, että lakisääteinen testaus koski voittopuolisesti ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä (61 prosenttia) ja seuraavaksi eniten eläinlääkkeitä (15 prosenttia) ja teollisuuskemikaaleja (11 prosenttia) ⁽⁸⁾; toteaa, että osissa EU:ta näihin kokeisiin on käytetty muita kädellisiä kuin ihmisiä ja että joka vuosi tieteellisiin tarkoituksiin on käytetty monien muidenkin heimojen eläimiä; huomauttaa, että yhden vuoden aikana kasvatetaan ja lopetetaan eläinkokeita varten jopa 12 miljoonaa eläintä ⁽⁹⁾, joita ei edes käytetä varsinaisissa kokeissa;
- E. ottaa huomioon, että eläinkokeettoman testauksen välineistö lisääntyy ja sillä on potentiaalia parantaa tietämystämme taudeista ja nopeuttaa tehokkaiden hoitojen löytämistä; toteaa, että tähän välineistöön kuuluvat esimerkiksi uusi organ-on-chip-teknologia (kudosmallialusta), kehittyneet tietokonesimulaatiot, ihmissolujen 3D-viljelmät lääkkeiden testausta varten sekä muut modernit mallit ja teknologiat;
- F. ottaa huomioon, että komission yhteinen tutkimuskeskus (JRC) on laatinut useita kertomuksia, joissa luetellaan ja kuvaillaan kehittyneitä eläinten käyttöön perustumattomia malleja seitsemän sairauden tutkimisessa näiden teknologioiden kehittämisen nopeuttamiseksi; katsoo kuitenkin, että EU:n tutkimus-, innovointi- ja koulutusaloitteissa olisi täysin noudatettava näissä kertomuksissa määritettyjä painopisteitä;
- G. toteaa, että byrokratia jarruttaa eläinten käyttöön perustumattomien menetelmien hyväksymistä, niiden käyttöä ei valvota asianmukaisesti eikä niiden kehittämistä rahoiteta riittävästi, vaikka EU onkin ainoa alue, jossa kannustetaan virallisesti kyseisten menetelmien käyttöön;

⁽⁷⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0201.

⁽⁸⁾ Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle: vuoden 2019 kertomus Euroopan unionin jäsenvaltioissa vuosina 2015–2017 tieteellisiin tarkoituksiin käytettyihin eläimiin liittyvistä tilastoista, s. 16 (COM(2020)0016).
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0016&from=FI>

⁽⁹⁾ Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun direktiivin 2010/63/EU täytäntöönpanosta Euroopan unionin jäsenvaltioissa, s. 7 (SWD(2020)0015).
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0015&from=FI>

Torstai 16. syyskuuta 2021

- H. ottaa huomioon, että unionin kansalaiset ovat vankkumatta osoittaneet kannattavansa luopumista eläinten käytöstä tieteellisiin tarkoituksiin;
- I. ottaa huomioon, että komission ympäristöasioiden pääosasto, terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosasto, sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosasto, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto ja yhteinen tutkimuskeskus ovat kukin vastuussa eläintutkimusten ja -kokeiden eri osa-alueista ja ettei ole olemassa virallista koordinoitumekanismia, jolla varmistettaisiin aktiivinen, johdonmukainen ja synergioihin perustuva lähestymistapa eläinten käytön täysimääräisen korvaamisen toteuttamiseksi;
- J. panee merkille, että Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA) ja Euroopan lääkevirasto (EMA) ovat ottaneet käyttöön strategioita eläinkokeiden aktiiviseksi vähentämiseksi ja korvaamiseksi, kun taas Euroopan kemikaalivirastolla (ECHA) tällaista vähentämis- ja korvaamisstrategiaa ei vielä ole ja sen mukaan tarvitaan välittömiä kohdennettuja investointeja, jotta voidaan kehittää tehokkaita toksikologisten ennusteiden menetelmiä, jotka eivät perustu eläinten käyttöön, ja tukea suoraan sääntelytavoitteita;
- K. katsoo, että urauurtava kosmetiikkaa koskeva eläinkoekiello on parantanut eläinten hyvinvointia EU:ssa ja osoittanut selkeästi, että eläinkokeiden käytön vähittäinen lopettaminen on toteutettavissa kosmetiikka-alan kehitystä vaarantamatta; toteaa, että edelleen on säännöksiä, joilla veloitetaan tekemään eläinkokeita, kun selvitetään yksinomaan kosmetiikassa käytettävien ainesosien vaikutuksia niitä käsitteleviin työntekijöihin ja ympäristöön; huomauttaa kuitenkin, että selkeiden määräaikaisten asettaminen tällaisista kokeista luopumiselle EU:ssa on edistänyt EU:n yritysten innovointia ja saanut kansalaisten tuen;
- L. toteaa, että eläinkokeiden korvaaminen kehittyneillä eläinkokeettomilla menetelmillä on tarpeen, jos komission Next Generation EU -elpymisvälineessä ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa asettamat kunnianhimoiset terveys- ja ympäristötavoitteet halutaan saavuttaa, ja että validoidut eläinkokeettomat vaihtoehdot asetettava etusijalle aina, kun sellaisia on jo saatavilla;
- M. ottaa huomioon, että jotkin jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä, joilla varmistetaan tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun korkea taso, kun taas toiset jäsenvaltiot soveltavat ainoastaan direktiivissä 2010/63/EU säädettyjä vähimmäisvaatimuksia;
- kehottaa komissiota parantamaan direktiivissä 2010/63/EU asetetun tavoitteen edellyttämää koordinoitua perustamalla yksiköiden välisen korkean tason työryhmän, johon kaikki keskeiset pääosastot ja virastot osallistuisivat ja joka laatisi yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa EU:n laajuisen toimintasuunnitelman, jolla edistettäisiin aktiivista vähittäistä luopumista elävien eläinten käytöstä tieteellisiin ja lakisäätöihin tarkoituksiin vähentämällä, parantamalla ja korvaamalla niillä tehtäviä toimenpiteitä heti, kun se on mahdollista tieteellisesti ja ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun tasoa heikentämättä, sekä nopeutettaisiin muutoksen edellyttämien vaihtoehtoisten, eläinten käyttöön perustumattomien menetelmien, teknologioiden ja välineiden kehittämistä; painottaa, että asiassa edistymiseen voitaisiin kannustaa asettamalla selkeä ja kunnianhimoisen aikataulu ja määrittämällä välitavoitteita;
 - korostaa, että osaksi menneiden aikojen eläintutkimusten ansiosta monien ihmisen sairauksien hoidossa on merkittävästi edistytty ja ne ovat edistäneet myös eläinten terveyttä, ja painottaa, että vaikka lopullisena tavoitteena on luopua eläinten käytöstä tieteellisiin tarkoituksiin, kaikilla tieteellisen tutkimuksen aloilla ei vielä ole saatavilla menetelmiä, joissa ei käytetä eläimiä; korostaa myös, että etsittäessä tehokkaita hoitoja tiettyihin tauteihin, mikä on pitkäkestoinen prosessi, eläinkokeita saatetaan joissain tapauksissa edelleen tarvita tieteellisen tiedon hankkimiseen, koska saatavilla ei ole eläinten käyttöön perustumattomia menetelmiä; painottaa yhteisen tutkimuskeskuksen myöntäneen, että voimakas riippuvuus eläinkokeista voi haitata edistymistä tietyillä tautitutkimuksen aloilla⁽¹⁰⁾, joilla eläinmalleilla ei pystytä mallintamaan ihmisen sairauksien keskeisiä mekanismeja, ja katsoo, että siirtyminen vaihtoehtoisin malleihin voisi mahdollistaa uusia läpimurtoja; toteaa lisäksi, että kokeet, jotka tehdään eläimillä, koska eläinkokeettomia menetelmiä ei ole saatavilla, on suoritettava optimaalisissa olosuhteissa, joissa koe-eläimille aiheutuu mahdollisimman vähän kipua, pelkoa ja kärsimystä ja niiden hyvinvoinnista huolehditaan;

⁽¹⁰⁾ Dura, Adelaide; Gribaldo, Laura; Deceuninck, Pierre (2021): EURL ECVAM Review of non-animal models in biomedical research – Neurodegenerative Diseases. Euroopan komissio, Yhteinen tutkimuskeskus (JRC). [datajoukko] PID: <http://data.europa.eu/89h/a8fd26ef-b113-47ab-92ba-fd2be449c7eb>

Torstai 16. syyskuuta 2021

3. korostaa, että toimintasuunnitelmaan olisi sisällytettävä yleisen vähentämis- ja korvaamistavoitteen mukaisia kunnianhimoisia ja saavutettavissa olevia tavoitteita, myös vähennystavoitteita, ja määräaikoja, jotta voidaan kannustaa muutokseen, sekä konkreettisia ja koordinoituja toimia ja indikaattoreita, kuten muilla EU:n politiikan aloilla, ja että siinä olisi käytettävä vertailukohtana EU:n ALURES-tilastotietokantaa niin, että tuloksena on tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten määrän absoluuttinen ja pysyvä väheneminen koko EU:ssa;
4. korostaa, että suunnitelmassa olisi oltava muun muassa ehdotuksia nykyisten aloitteiden täytäntöönpanon ja valvonnan parantamiseksi ja siihen olisi kuuluttava toimiva tarkastusjärjestelmä;
5. painottaa tarvetta syventää eurooppalaista tutkimusalueutta ja perustaa suunnitelma EU:ssa tähän mennessä tehtyyn tutkimukseen ja katsoo, että siihen olisi sisällytettävä mekanismeja, joiden avulla eläinten käyttöön perustumattomien menetelmien rahoittaminen asetetaan etusijalle kaikissa EU:n tutkimus- ja innovointialoiteissa, koska vaihtoehtoiset menetelmät lisäävät kustannuksia ja investointitarpeita; huomauttaa siksi, että Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta on osoitettava enemmän ja kohdennettua rahoitusta kehittyneille eläinten käyttöön perustumattomille malleille; kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita asettamaan käyttöön riittävästi keskipitkän ja pitkän aikavälin rahoitusta, jotta voidaan varmistaa eläinkokeet korvaavien vaihtoehtoisten testausmenetelmien nopea kehittäminen, validointi ja käyttöönotto etenkin testattaessa keskeisiä toksikologisia ominaisuuksia; kehottaa komissiota täyttämään täysin sitoumuksensa, joka koskee aineiden ryhmittelyä ja yleisten riskinarviointien käyttöä, sillä ne ovat tärkeitä keinoja parantaa ihmisten terveyden suojelua ja vähentää eläinkokeita;
6. kehottaa komissiota asettamaan vähennystavoitteet asiaankuuluvia virastoja, erityisesti ECHAa ja EFSAa, kuullen ja pannen kemikaalien ja muiden tuotteiden turvallisuutta koskevat voimassa olevat asetukset ennakoivammin täytäntöön sekä tukemaan vähennystavoitteita käyttämällä täysin yhteenliitettyä ja yhteentoimivaa EU:n kemikaaliturvallisuustietokantaa; muistuttaa, että REACH-asetuksen 13 artiklassa edellytetään testausmenetelmiä koskevien vaatimusten päivittämistä heti, kun eläinkokeettomia menetelmiä tulee saataville;
7. korostaa, että yksityinen sektori ja erityisesti yritykset, jotka ovat halukkaita siirtymään eläinten käyttöön perustumattomiin malleihin, sekä niitä kehittävät ja parantelevat startup-yritykset, voivat olla aktiivisesti mukana suunnitelmassa ja osallistua eläinkokeiden vähittäiseen lopettamiseen tähtääviin yhteistoiminnallisiin lähestymistapoihin; katsoo, että valtion elinten on huolehdittava koordinoinnista ja käytävä myönteistä ja rakentavaa vuoropuhelua alan kanssa hyväksyen myös käytännön toimijoiden kehittämät ratkaisut; vaatii soveltamaan koordinoitumpaa, monialaista ja EU:n laajuista lähestymistapaa kaikissa jäsenvaltioissa ja kaikissa EU:n virastoissa hyödyntäen myös monialaista eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistä koskevaa eurooppalaista kumppanuusaloitetta;

Koulutus

8. kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sellaisten toimien asettamiseksi etusijalle, joissa tutkijoita ja teknikoita koulutetaan ja uudelleen koulutetaan eläinten käyttöön perustumattomien kehittyneiden mallien käyttöön ja hyvien käytäntöjen jakamiseen ja joilla lisätään sekä turvallisuusarvioinnin asiantuntijoiden että hanke-ehdotusten arviointiin ja rahoituksen myöntämiseen osallistuvien toimijoiden tietoisuutta validoiduista malleista, joissa ei käytetä eläimiä;
9. korostaa tarvetta jatkuvaan koulutukseen sen varmistamiseksi, että laboratoriot ja toimivaltaiset viranomaiset ovat mahdollisimman hyvin perillä vaihtoehdoista ja prosesseista;
10. toteaa, että akateemisilla laitoksilla on keskeinen rooli edistettäessä vaihtoehtojen kehittämistä eläinkokeille eri tieteenaloilla ja levitettäessä uutta tietämystä ja käytäntöjä, joita on saatavilla mutta joita ei välttämättä ole otettu laajemmin käyttöön;
11. korostaa tarvetta työskennellä kansainvälisissä elimissä, jotta vaihtoehtoisten menetelmien validointi ja hyväksyminen tapahtuisi nopeammin ja jotta voidaan varmistaa tietämyksen siirto ja taloudellinen tuki EU:n ulkopuolisille maille, joissa tutkijat eivät välttämättä ole tietoisia vaihtoehtoisista menetelmistä ja joissa testauslaitoksilla ei ehkä ole tarvittavaa tutkimusinfrastruktuuria;

o

o o

12. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.